

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 19 marca 2021 r. w sprawie numer (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. odmówił Ł. Ś. prawa do renty socjalnej. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że Komisja Lekarska orzeczeniem z dnia 11 stycznia 2021 r. ustaliła, że Ł. Ś. nie jest całkowicie niezdolny do pracy, a tym samym nie znalazł podstaw do wypłaty świadczenia od dnia 1 kwietnia 2021 r.

/decyzja k.10 plik I akt ZUS/

W odwołaniu od powyższej decyzji Ł. Ś. wniósł o jej zmianę i przyznanie prawa do renty socjalnej od dnia złożenia wniosku tj. od 23 listopada 2020 r. Podał, że rentę socjalną pobierał od 2010 r., a jego stan zdrowia z całą pewnością nie uległ poprawie. Ł. Ś. podkreślił, że stan jego zdrowia uniemożliwia mu podjęcie pracy na otwartym rynku pracy, a okoliczność, że wykonuje pracę w warunkach pracy chronionej nie może mieć wpływu na ocenę jego zdolności do pracy.

/odwołanie k.3 – 4/

W odpowiedzi na odwołanie pełnomocnik organu rentowego wniósł o jego oddalenie.

/odpowiedź na odwołanie k.13 - 13 odwrót/

Na rozprawie w dniu 21.10.2022 r. pełnomocnik wnioskodawcy wniósł o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

/e – prot.00:04:02/

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca Ł. Ś. urodził się (...), legitymuje się wykształceniem średnim. Ł. Ś. posiada umiarkowany stopień niepełnosprawności, która istnieje u niego od dzieciństwa (ustalony stopień niepełnosprawności datuje się od 20 lipca 2004 r.). Od 1 kwietnia 2008 r. wnioskodawca jest zatrudniony w zakładzie pracy chronionej, gdzie wykonuje obowiązki pracownicze pakowacza. Wnioskodawca świadczy pracę przez 7 godzin dziennie. Jego praca wymaga siedzenia, przy czym, co określony czas, musi wstać i przejść się. Ł. Ś. unika przemieszczania się pieszo i przede wszystkim używa roweru. Z uwagi na rodzaj schorzenia, wnioskodawca musi stale rehabilitować się i codziennie ćwiczyć. Do 31 grudnia 2020 r. Ł. Ś. posiadał prawo do renty socjalnej.

/ zeznania wnioskodawcy min.00:03:15 – 00:04:00 rozprawy z dnia 21 października 2022 r., płyta CD k.124 w związku z jego informacyjnymi wyjaśnieniami min.00:07:42 – 00:16:39 rozprawy z dnia 26 sierpnia 2022 r., płyta CD k.111/

W dniu 23 listopada 2020 r. Ł. Ś. złożył wniosek o ustalenie prawa do renty socjalnej na dalszy okres.

/wniosek k.1 – 2 odwrót plik I akt ZUS/

Lekarz orzecznik ZUS rozpoznał u wnioskodawcy: zmiany zwyrodnieniowe stawów biodrowych po przebyłym ropnym zapaleniu kości i stawów biodrowych w dzieciństwie oraz boczne skrzywienie kręgosłupa. Orzeczeniem z dnia 7 grudnia 2020 r. lekarz orzecznik ZUS stwierdził, że Ł. Ś. nie jest całkowicie niezdolny do pracy.

/opinia lekarska k.16 plik II akt ZUS, orzeczenie k.4 - 4 odwrót plik I akt ZUS/

Od powyższego orzeczenia wnioskodawca złożył sprzeciw.

/okoliczność bezsporna/

Komisja Lekarska ZUS rozpoznała u wnioskodawcy: dysfunkcję chodu po przebytych w okresie noworodkowym ropnym zapaleniu kości i stawów biodrowych i kolanowych. Orzeczeniem z dnia 11 stycznia 2021 r. Komisja Lekarska ZUS stwierdziła, że Ł. Ś. nie jest całkowicie niezdolny do pracy

/opinia lekarska k.21 – 21 odwrót plik II akt ZUS, orzeczenie k.6 - 6 odwrót plik I akt ZUS/

Powyższe orzeczenie legło u podstaw wydania zaskarżonej decyzji. Spośród wymaganych prawem przesłanek, wnioskodawca nie spełnił jedynie przesłanki dotyczącej niezdolności do pracy.

/decyzja k.10 plik I akt ZUS, okoliczność bezsporna/

U wnioskodawcy rozpoznano: masywne zmiany destrukcyjno - zwyrodnieniowe stawów biodrowych graniczące z usztywnieniem w przebiegu ostrego krwiopochodnego zapalenia w okresie niemowlęcym, przykurcz zgięciowo - wyprostny stawów biodrowych i kolanowych, przewlekły zespół bólowy kręgosłupa lędźwiowo - krzyżowego i stawów krzyżowo - biodrowych. Schorzenie ma charakter powolnie, przewlekłe, nieodwracalnie postępujący. Stan zdegenerowanych stawów, zakres ich ruchomości i mobilność wnioskodawcy pogarszają się. W chwili obecnej stan graniczny z usztywnieniem bioder, a przykurcze bioder i kolan pogłębiają się. Wielokrotne operacje i rehabilitacje nie przyniosły poprawy i nie należy jej oczekiwać. Alternatywna alloplastyka niesie ryzyko powikłań. Stopień stwierdzonego uszkodzenia narządu ruchu jest ciężki, trwałe. Niezdolność do pracy powstała z powodu naruszenia sprawności organizmu we wczesnym niemowlęctwie, a więc przed 18 – tym rokiem życia w przebiegu ropnego, krwiopochodnego zapalenia kości i stawów. Postęp schorzenia wymaga monitorowania, może nastąpić konieczność leczenia operacyjnego. Stwierdzone zmiany upośledzają czynności narządu ruchu w stopniu znacznym dającym podstawę do orzekania o całkowitej niezdolności do pracy zarobkowej. Wnioskodawca nie jest zdolny nie tylko do pracy stojącej, chodzącej ale i przewlekłe siedzącej. Podczas badania stwierdzono zgięcie bioder w granicach 40-50 st. Przy prawidłowym 120 st. Przy zgięciu do 90 st. Możliwe jest jeszcze prawidłowe siedzenie. Przykurcz bioder wymusza wyrównujące, niefizjologiczne pochylenie kręgosłupa i miednicy, stąd dolegliwości bólowe. Stopień zaawansowania uszkodzenia narządu ruchu uzasadnia dalsze orzeczenie o okresowej, całkowitej niezdolności do pracy na okres 3 lat od daty upływu świadczenia tj. od 1 stycznia 2021 r. do 31 grudnia 2023 r. Masywne zmiany zwyrodnieniowo – destrukcyjne wraz z przykurczami przewlekłym zespołem bólowym stanowiły podstawę do przyznawania renty przez 12 lat. Stan narządu ruchu ulega powolnemu, postępującemu pogorszeniu.

/opinia k.24 – 27, opinia uzupełniająca k.113 biegłego sądowego specjalisty w zakresie (...). F. – B./

U wnioskodawcy rozpoznano: ograniczenia w zakresie narządu ruchu, szczególnie w zakresie stawów biodrowych, prawego kolana oraz chodu – chód kaczkowy. Orientacja auto i allopsychiczna prawidłowa. Tok myślenia sprawy, wypowiedzi logiczne, zgodne z wykształceniem. Nastrój wyrównany. Mowa wyraźna. Rytm dobowy niezaburzony. Odwołujący przytomny, w pełnym logicznym kontakcie. Wydolny krążeniowo i oddechowo. Porusza się samodzielnie, dość sprawnie (w tym na palcach i piętach), bez dodatkowego sprzętu ortopedycznego. Sprawnie ubiera się i rozbiera się samodzielnie. Zakłada i ubiera buty i skarpetki samodzielnie. Budowa ciała zaburzona. Przykurcz w prawym kolanie. Tkanka mięśniowa bardzo dobrze rozwinięta w górnej połowie ciała. Głowa średnio – miarowa, bez cech świeżego urazu. Gałki oczne osadzone prawidłowo, symetrycznie, źrenice średnio – szerokie, prawidłowo reagujące na światło. Osluchowo na polach płuc szmer pęcherzykowy prawidłowy. Akcja serca miarowa o częstotliwości 82/min. RR 137/89 tony czyste. Brzuch miękki, niebolesny. Objawy otrzewnowe nb. Perystaltyka leniwa. Objaw G. obustronnie ujemny. Stan po operacjach bioder (ostatnia w 10 r. życia).

/opinia k.31 – 35, opinia uzupełniająca k.55 – 58 odwrót biegłego sądowego specjalisty w zakresie medycyny pracy P. R./

U wnioskodawcy rozpoznano: pozapalne zwichnięcie obu stawów biodrowych z pełną destrukcją głów kości udowych, zespół bólowy kręgosłupa lędźwiowego. Wnioskodawca ma duże utrudnienia lokomocyjne spowodowane zmianami

pozapalnymi stawów biodrowych. Porusza się chodem kołyszącym z uwagi na niestabilność bioder. Nie wymaga asekuracji. Ma utrudnienia przy zakładaniu skarpetek, butów z powodu ograniczenia zgięcia w stawach biodrowych. Nie jest jednak osobą niezdolną do samodzielnego przemieszczania się, nie wymaga wózka inwalidzkiego. Na krótkim dystansie jest w stanie chodzić samodzielnie. Ma w

pełni sprawne kończyny górne, jest zatem zdolny do wykonywania stacjonarnej pracy manualnej. Nie jest zdolny do pracy w pozycji stojącej, wymagającej chodzenia na dłuższe dystanse. Najlepiej, aby wykonywał pracę w warunkach pracy chronionej jako osoba o dużym stopniu inwalidztwa, czy u pracodawcy, który uwzględni ograniczenia funkcjonalne pracownika.

/opinia k.76 - 78, opinia uzupełniająca k.99 biegłego sądowego ortopedy J. F./

Sąd Okręgowy dokonał następującej oceny dowodów:

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o całokształt materiału dowodowego zebranego w sprawie, w szczególności załączone do akt sprawy akta rentowe ubezpieczonego oraz w oparciu o wydaną w sprawie opinię biegłej specjalistki w zakresie ortopedii i rehabilitacji. W odniesieniu do opinii biegłego ortopedy J. F. oraz specjalisty w zakresie medycyny pracy P. R., Sąd uznał je za wiarygodne jedynie w zakresie rozpoznanych u wnioskodawcy schorzeń i ogólnego stanu zdrowia, a nie zaś w zakresie zaprezentowanych przez ww. biegłych wniosków końcowych odnoszących się do kwestii zdolności wnioskodawcy do pracy.

Sąd oceniając materiał dowodowy zważył, że z uwagi na występujące u wnioskodawcy schorzenia oraz ich rodzaj, kluczową dla rozpoznania sprawy okazała się opinia biegłej specjalistki w zakresie (...) F. – B.. W ocenie Sądu opinia ta jest spójna i logiczna. Biegła podniosła w swojej opinii wszelkie aspekty stanu zdrowia wnioskodawcy, opierając je na konkretnych argumentach, w tym na szczegółowym badaniu. Nie pomniejszając kwalifikacji biegłego medycyny pracy posiadającego szerokie kompetencje wynikające z przeprowadzanych w stosunku do osób ubiegających się o zatrudnienie, czy wykonujących zatrudnienie badań profilaktycznych Sąd uznał, że zważywszy na charakter choroby wnioskodawcy: masywne zmiany destrukcyjno - zwyrodnieniowe stawów biodrowych graniczące z usztywnieniem w przebiegu ostrego krwiopochodnego zapalenia w okresie niemowlęcym, przykurcz zgięciowo - wyprostny stawów biodrowych i kolanowych, przewlekły zespół bólowy kręgosłupa lędźwiowo - krzyżowego i stawów krzyżowo - biodrowych, decydujące znaczenie ma ocena biegłego specjalisty z zakresu tych schorzeń. Specjalista w zakresie ortopedii i rehabilitacji z pewnością posiada bardziej pogłębioną i wyspecjalizowaną wiedzę z zakresu chorób układu ruchu niż oceniający ogólnie wszystkie choroby lekarz medycyny pracy. Wynikająca ze specjalizacji wiedza pozwala bardziej wnikliwie ocenić wyniki badań układu ruchu, przebieg choroby, prowadzone leczenie, jego skuteczność i ewentualną poprawę stanu zdrowia lub też istniejące zaostżenia choroby, ich wpływ na wydolność organizmu, przekładającą się na zdolność do wykonywania zatrudnienia. Natomiast ocena biegłego medycyny pracy zawarta w wykonanej przez niego opinii zdaniem Sądu, mimo obszernego uzasadnienia, nie jest miarodajna. Biegły w sposób nieuzasadniony przyjął, że okoliczność wykonywania przez wnioskodawcę pracy pakowacza w pełnym wymiarze czasu pracy w zakładzie pracy chronionej oraz pozytywne orzeczenia lekarzy medycyny pracy jest wystarczające do uznania go za osobę zdolną do wykonywania pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji i uznanie jedynie częściowej niezdolności do pracy. Uwadze biegłego umknęło, że stan zdegenerowanych stawów, zakres ich ruchomości i mobilność wnioskodawcy pogarszają się, a wielokrotne operacje i rehabilitacje nie przyniosły poprawy i nie należy jej oczekiwać. Co więcej, postęp schorzenia wymaga monitorowania i może nastąpić konieczność leczenia operacyjnego. Stwierdzone zaś zmiany upośledzają czynności narządu ruchu wnioskodawcy w stopniu znacznym. Reasumując, opinia biegłej specjalistki w zakresie (...) F. – B. była jednoznaczna w swej treści i wnioskach, poparte materiałem dowodowym z leczenia wnioskodawcy oraz jak wskazano poprzedzone gruntowną analizą jego stanu zdrowia. Wnioski opinii zostały w sposób przekonywujący uzasadnione, w szczególności w oparciu o szczegółowe badanie i wskazanie, że nawet długotrwała praca siedząca jest w przypadku wnioskodawcy niemożliwa. Natomiast biegły F. w swojej opinii wskazuje, że wnioskodawca ma w pełni sprawne kończyny górne, więc może wykonywać stacjonarną pracę manualną, jednakże w swojej opinii nie uwzględnił czasu, w którym te czynności mogą być wykonywane. Przy czym wskazuje w opinii, że częściowa niezdolność do pracy oznacza to, że najlepiej, żeby wykonywał ją w warunkach

pracy chronionej czy u pracodawcy, który uwzględni ograniczenia funkcjonalne pracownika. Należy w tym miejscu podkreślić, że przesłanka niezdolności do jakiegokolwiek pracy odnosi się do każdego zatrudnienia w innych warunkach niż specjalnie stworzone na stanowiskach pracy odpowiednio przystosowanych do stopnia i charakteru naruszenia sprawności organizmu (por. w tym zakresie wyrok SN z dnia 8.12.2000 r, II UKN 134/00). Zatem opinia tego biegłego z uwagi na sprzeczne wnioski co do częściowej niezdolności do pracy i możliwości zatrudnienia w warunkach pracy chronionej, została pominięta w części wniosków końcowych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie okazało się zasadne i skutkowało zmianą zaskarżonej decyzji.

Zgodnie z treścią art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 27 czerwca 2003 roku o rencie socjalnej (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1455 ze zm.) renta socjalna przysługuje osobie pełnoletniej całkowicie niezdolnej do pracy z powodu naruszenia sprawności organizmu, które powstało:

- 1) przed ukończeniem 18. roku życia;
- 2) w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej - przed ukończeniem 25. roku życia;
- 3) w trakcie studiów doktoranckich lub aspirantury naukowej.

Na podstawie ust. 2 osobie, która spełnia warunki określone w ust. 1, przysługuje:

- 1) renta socjalna stała - jeżeli całkowita niezdolność do pracy jest trwała;
- 2) renta socjalna okresowa - jeżeli całkowita niezdolność do pracy jest okresowa.

Z kolei w myśl art. 5 cytowanej ustawy ustalenia całkowitej niezdolności do pracy dokonuje lekarz orzecznik Zakładu, na zasadach i w trybie określonych w ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 53 ze zm.)

Natomiast w myśl art. 15 tej ustawy w sprawach nieuregulowanych w ustawie stosuje się odpowiednio: art. 12-14, 61, 88-94, 98, 100 ust. 1 i 2, art.101, 102 ust. 1, art.104 ust. 4, art.107, 114, 116 ust. 1b i 2, art.118 ust. 1-5, art.119 ust. 1, art.121, 122 ust.1, art.126, 128, 129 ust.1, art.130 ust.1, 2 i 3 pkt 1, art.133-135 oraz 137-144 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku.

Zgodnie z art. 12 powyższej ustawy, niezdolną do pracy jest osoba, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu, przy czym całkowicie niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiegokolwiek pracy, zaś częściowo niezdolną do pracy jest osoba, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji. Przy ocenie stopnia i przewidywanego okresu niezdolności do pracy uwzględnia się, stosownie do art. 13 ust 1 ustawy stopień naruszenia sprawności organizmu, możliwość wykonywania dotychczasowej pracy lub podjęcia innej pracy oraz celowość przekwalifikowania zawodowego, biorąc pod uwagę rodzaj i charakter dotychczas wykonywanej pracy, poziom wykształcenia, wiek i predyspozycje psychofizyczne.

Zdefiniowanie pojęcia "poziom kwalifikacji", użytego w tym przepisie ma istotne znaczenie, bowiem stanowi ono podstawę do ustalania rodzajów prac, które są w zasięgu możliwości ubezpieczonego, mimo stwierdzonego upośledzenia sprawności organizmu, a co za tym idzie, do ustalenia czy ograniczenie zdolności do pracy można zakwalifikować, jako znaczne. O poziomie posiadanych kwalifikacji do pracy decyduje nie tylko wykształcenie, lecz także uzyskana poprzez przyuczenie do zawodu umiejętność wykonywania specjalistycznej, kwalifikowanej pracy, także pracy fizycznej. Niższy jest zatem poziom kwalifikacji osób wykonujących proste prace fizyczne, niewymagające przyuczenia zawodowego niż poziom kwalifikacji osób wykonujących prace wymagające określonych

specjalistycznych umiejętności nabywanych na podstawie przygotowania zawodowego./tak SA w wyroku z dnia 19 listopada 2015 r , III AUa 786/15, Lex nr 1950585/.

Częściowo niezdolny do pracy jest pracownik, który w wyniku choroby ma w istotny sposób ograniczoną zdolność do pracy w pełnym wymiarze czasu pracy. Może on natomiast wykonywać zatrudnienie niżej kwalifikowane, o niższych zarobkach, w obniżonym wymiarze godzin. Wykonywanie pracy o takim charakterze nie świadczy o odzyskaniu zdolności do pracy./tak SA w Szczecinie w wyroku z dnia 19 stycznia 2016 r, III Aua 342/15, Lex nr 2026205/

Całkowita niezdolność do jakiejkolwiek pracy definiowana jest jako równoznaczna z utratą zdolności do pracy w normalnych warunkach. Jej stwierdzeniu nie stoi na przeszkodzie zachowanie zdolności do pracy w warunkach specjalnie stworzonych dla osoby niepełnosprawnej. Nie ma więc przeszkód w ustaleniu całkowitej niezdolności do pracy, mimo zachowania zdolności do prac, które może wykonywać osoba o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, zatrudniona w zakładzie pracy chronionej albo w zakładzie aktywizacji zawodowej.(por. wyrok SN z dnia 8.12.2000 r, II UKN 134/00, wyrok SN z dnia 3.04.2003 r, II UK 206/02).

Z zebranego w sprawie materiału dowodowego: akt ZUS, akt sądowych, dokumentacji medycznej oraz z opinii biegłego sądowego specjalisty w zakresie (...). F. – B. wynika, że wnioskodawca jest osobą całkowicie okresowo niezdolną do pracy w okresie 3 lat od daty upływu świadczenia tj. od 1 stycznia 2021 r. do 31 grudnia 2023 r. Przyczyną całkowitej okresowej niezdolności do pracy wnioskodawcy są: masywne zmiany destrukcyjno - zwyrodnieniowe stawów biodrowych graniczące z usztywnieniem w przebiegu ostrego krwiopochodnego zapalenia w okresie niemowlęcym, przykurcz zgięciowo - wyprostny stawów biodrowych i kolanowych, przewlekły zespół bólowy kręgosłupa lędźwiowo - krzyżowego i stawów krzyżowo – biodrowych, które to schorzenia mają charakter powolnie, przewlekłe, nieodwracalnie postępujący. Stwierdzone zmiany upośledzają czynności narządu ruchu w stopniu znacznym dającym podstawę do orzekania o całkowitej niezdolności do pracy zarobkowej. Wnioskodawca nie jest zdolny nie tylko do pracy stojącej, chodzącej ale i przewlekłe siedzącej. Podczas badania stwierdzono zgięcie bioder w granicach 40-50 st. Przy prawidłowym 120 st. Przy zgięciu do 90 st. możliwe jest jeszcze prawidłowe siedzenie. Przykurcz bioder wymusza wyrównujące, niefizjologiczne pochylenie kręgosłupa i miednicy, stąd dolegliwości bólowe. Należy podkreślić, że masywne zmiany zwyrodnieniowo –destrukcyjne wraz z przykurczami przewlekłym zespołem bólowym stanowiły podstawę do przyznawania renty przez 12 lat, a stan narządu ruchu ulega powolnemu, postępującemu pogorszeniu.

Wprawdzie wnioskodawca pracuje w zakładzie pracy chronionej , to jednak zgodnie z utrwalonym orzecznictwem, nie jest to przeszkodą w uznaniu ubezpieczonego za osobę całkowicie niezdolną do pracy.

Mając na względzie wymienione wyżej okoliczności Sąd Okręgowy w Łodzi, na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., zmienił zaskarżoną decyzję organu rentowego i orzekł jak w punkcie 1 sentencji wyroku.

Jednocześnie wobec braku możliwości przyznania wnioskodawcy świadczenia od daty złożenia wniosku , Sąd na podstawie art.477¹⁴§1 k.p.c. oddalił odwołanie w pozostałej części, o czym orzekł w punkcie 2 sentencji wyroku. W tym miejscu wskazać należy ,że wnioskodawca miał przyznane prawo do renty socjalnej do dnia 31 grudnia 2020 r. , a tym samym nie było możliwym przyznanie mu świadczenia za wcześniejszy okres tj. od daty złożenia wniosku , czyli od dnia 23 listopada 2020 r.

W przedmiocie kosztów procesu Sąd orzekł w punkcie 3 sentencji wyroku na podstawie art.98 k.p.c., zasądzając od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. na rzecz Ł. Ś. kwotę 180 zł (sto osiemdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego , zgodnie z § 9 ust.2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015 r., poz.1800).

S.B.